

בעניין:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

בית המשפט העליון
מדור קליטה
11-01-2015
נוקבל / נדקק
חתימה (10)

14. האגודה לזכויות האזרח בישראל

עיי ב"כ עוה"ד קרן צפריר ו/או דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר
ו/או אבנר פינצ'ווק ו/או עאוני בנא ו/או לילה מרגלית ו/או
עודד פלר ו/או טלי ניר ו/או גיל גן-מור ו/או תמר פלדמן ו/או
נסרין עליאן ו/או ראויה אבורביעה ו/או משכית בנדל ו/או
שרונה אליהו חי ו/או אן סוצניו ו/או רגד גיראסי ו/או יוסף
כראס

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

רח' פייר קניג 33, ירושלים 9153102, ת.ד. 53262

טל: 02-6521218, פקס: 02-6521219

העותרים

- נגד -

1. הרשות הממשלתית למים ולביוב

2. שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים

המשיבים 1-2 ע"י פרקליטות, משרד המשפטים,
ירושלים

3. חברת הגיחון בע"מ

מרח' דרך חברון 101, ת.ד. 10118, ירושלים 91100

עיי ב"כ עוה"ד נ. קרמר ו/או מ. שניידר ו/או ר. וינברג
ו/או א. ברנט ו/או ש. תירוש ו/או א. כהן ו/או ר. לוי
ו/או ז. בראשי ו/או ד. שפירא ו/או י. פוסטרנק ו/או ט.
אור ו/או ל. שלום ו/או י.ר. יעקובוביץ' ו/או ש. יריב
ו/או ש. זיק ו/או נ. שחל

מרח' דוד תמלך 19, ירושלים 9410143

טל: 02-6234258, פקס: 02-6255493

דוא"ל: lawyers@netvision.net.il

4. עיריית ירושלים

כיכר ספרא 1, ירושלים 94141

המשיבים

הודעה מעדכנת מטעם המשיבה 3

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 14.11.14, מתכבדת בזאת המשיבה 3 (להלן: "המשיבה") להגיש הודעה מעדכנת מטעמה, והכל כמפורט כדלקמן. ההודעה המעדכנת היא הודעה משלימה לתגובה לעתירה שהגישה המשיבה לבית המשפט הנכבד ביום 31.03.14 ולתגובות המעדכנות מיום 09.06.14 ומיום 22.09.14 (להלן: "התגובה").

א. כללי

1. הודעת המשיבה תעדיכן בקצרה בנוגע לשתי הסוגיות עליהן התעכבה המשיבה בהודעתה מיום 22.09.14 (ההצעה ההנדסית ונושא המימון).
2. בנוסף תתייחס המשיבה לתמורות שחלו בחודשים האחרונים במצב הביטחוני, בין היתר, בשכונות נשוא העתירה. תמורות אשר הופכות את האפשרות לביצוע מטלה כלשהי, בתנאים הקיימים, למסוכנת עד כדי בלתי אפשרית.
3. לסיום תצרף המשיבה תוצרים של עבודה שהוכנה על-ידי בימים אלה ממש, במטרה לאמוד את היקפי הבניה הבלתי חוקית בשכונות נשוא העתירה ואת המשמעות הכספית של הבניה האמורה.

ב. עדכון באשר להצעות ההנדסיות כפי שאלה פורטו בהודעה מיום 22.09.14

4. בעניין ההצעות ההנדסיות אין המשיבה "אשת בשורות". המשיבה תציין כי לא אירעה כל התפתחות מאז הודעת העדכון שהוגשה לבית המשפט הנכבד ביום 22.09.14.
5. הנה כי כן עד למועד כתיבת שורות אלה לא קיבלה המשיבה מידי המשיבים 1 ו-2, את ההבהרות וההתחייבויות הדרושות (במישור המשפטי, הביטחוני והכלכלי) על-מנת שניתן יהיה, באמת ובתמים, לפתור את הבעיה שבבסיס העתירה. זאת כאשר הפתרון שמקודם על-ידי המשיבים 1 ו-2, שהינו כאמור פתרון חלקי שכלל לא ברור שיש בו בכדי לענות על הצורך, מונח על השולחן זה מספר חודשים ועלותו נאמדת בכ- 22 מיליון ₪.

ג. הסדרת סוגיה המימונית

6. כאמור, על חשיבות שאלת המימון עמד בית משפט נכבד זה בהחלטה מיום 23.06.2014, כאשר קבע שעל התגובה המעדכנת של המשיבים להתייחס גם "לסוגייה של מימון העבודות הנדרשות".
7. למרבה הצער, על אף שהמים ממשיכים לזרום בצניורות (כ- 18 מיליוני ₪ בכל שנה בגין 1.6 מיליון קוב מים), ולמרות שחלפו 10 חודשים תמימים מאז הוגשה העתירה, למשיבה אין בשורות גם כן בנוגע לסוגיה זו.

8. כך, הלכה למעשה, המשיבה הינה הנמנעת היחידה מהמצב. כאמור, חרף העובדה שכולם מסכימים שהמשיבה אינה אחראית למצב שנוצר, רשות המים ומשרד האוצר מטילים את האחריות האחד כלפי האחר וטרם הושגה הסדרה נאותה, שתאפשר למשיבה שלא לשאת על-גבה את ההפסדים האדירים שנגרמים לה.
9. המשיבה שבה ומדגישה כי היא לא תוכל להתחיל בביצוע העבודות הדרושות מבלי שיובטח תקציב חיצוני (למקורותיה) לביצוע, לרבות הסדרת מימון אספקת המים השוטפת כיום, ועל אחת כמה וכמה מימון הגידול הצפוי בכמות המים שישופקו בעתיד כתוצאה מביצוע שדרוג התשתיות.
10. המשיבה תציין כי גם כי ככל הנראה ניסיון המשיבים 1 ו-2 לגרום לעותרים להשתתף בנטל המימוני (ראה סעי' 27 להודעת העדכון מיום 22.09.14) לא צלח – זאת כאשר די בקריאה שטחית של תגובת העותרים להודעות המשיבים מיום 08.11.14 בכדי להבין שאין להם כל נכונות להשתתף בנטל זה (ראה סעי' 15 לתגובת העותרים האמורה).
11. יתרה מכך, בתגובתם הנ"ל בחרו העותרים שלא להתייחס כלל לנושא השתתפותם בעלויות התשתית והמים. חלף כך ניסו העותרים לטעון שהם מופלים לרעה בעצם העובדה שהמשיבה לא מתקינה להם "מדי מים פרטניים לבקרה" כפי שעשתה בשכונות מזרח ירושלים שנמצאות לפני הגדר. בעניין זה תחזור המשיבה על טענותיה בסעי' 47 – 45 לתגובה לעתירת שהוגשה מטעמה ביום 31.03.14, ולפיה פרויקט התקנת מדי הבקרה נכשל – זאת שעה שההשקעה בפרויקט שעלותו עמדה על 12 מיליון ₪ לא הניבה הכנסה, כאשר בהעדר אפשרות מעשית לאכיפה אפקטיבית, מצאו תושבי מזרח ירושלים דרכים להמשיך ולצרוך מים מבלי לשלם תמורתם תוך עקיפת מדי המים. זאת ועוד, כעולה מתגובת המשיבים 1 ו-2, משרד המשפטים מתנגד למהלך התקנת מדי מים פרטניים וזאת נוכח הוראות סעי' 157א' לחוק התכנון והבניה.
12. לא זאת אף זאת, למרבה הצער גם המחלוקת בין המשיבה 1 למשרד האוצר (ראה סעי' 18 ו-19 להודעת העדכון של המשיבה מיום 22.09.14) בנוגע לאחריות למימון טרם הוכרעה בניהם.
13. למען השקיפות המלאה תציין המשיבה כי היא פנתה לפני כחודשיים למשנה ליועץ המשפטי (פיסקאלי) עו"ד אבי ליכט, בהליכי "טרום בג"צ" - בנוגע לסוגיית מזרח ירושלים בכלל והשכונות שמעבר לגדר בפרט- (לרבות בנוגע לסוגיות שמעוררת עתירה זו - כגון סוגיית מחיר המים הלא ריאלי, סוגיית האבטחה וכד'). בעקבות פניה זו זימן עו"ד ליכט פגישה שנערכה ביום 21.12.14 בהשתתפות נציגי משרד האוצר ורשות המים. בפגישה הציג כל צד את עמדתו, ובסיומה התבקשו נציגי המשיבה לעזוב את החדר כאשר הובטח להם שהם יעודכנו באשר לעמדה שתתגבש. המשיבה עודנה ממתינה לעדכון כאמור.

ד. התדרדרות המצב הביטחוני במזרח ירושלים

14. לכל האמור לעיל יש להוסיף את העובדה כי מאז מבצע "צוק איתן", מתרחשות באזור מזרח ירושלים בכלל ובאזור השכונות נשוא העתירה בפרט הפרות סדר נרחבות, הפרות אלה הופכות את עבודת המשיבה למסוכנת עד כדי בלתי אפשרית.
15. כך ביום 03.01.14 הותקפו על-ידי תושבים עובדי המשיבה שבאו לפתוח סתימות ביוב בשכונת "כפר עקב". התושבים איימו על חיי העובדים ועל רכוש המשיבה. לא זאת אף זאת, במהלך חודש דצמבר 2014 קרו מספר

אירועים ביטחוניים תמורים (הפרות סדר וזריקת אבנים) שהשיא שלהם היה במלכוד ארון מים באמצעות רימון הלם ברובע המוסלמי.

16. כאמור, אירועים אלה הופכים את ביצוע משימות המשיבה לבלתי אפשריות. ללא ליווי משטרתי אפקטיבי לא תוכל המשיבה למלא חובותיה בשכונות נושא העתירה (בעניין זה תפנה המשיבה, בין היתר, לסעי' 7 להודעתה מיום 22.09.14).

17. יובהר המשיבה 1 מכירה את הבעייתיות האמורה ולאחרונה, ביום 08.01.15 קבעה כי "לאור המצב הביטחוני בשכונות מזרח ירושלים, והמגבלות על פעילות התאגיד באזור זה בתקופה" זכאית המשיבה להקלות מסוימות בנוגע לחובות המוטלות על המשיבה בחוק בנוגע לכיול מדי מים.

*** העתק פטור זמני מיום 08.01.15 מצ"ב כנספח א' להודעת עדכון זו.

18. בעקבות האמור לעיל, נוכח הסכנה לחיי עובדית, שוקלת המשיבה לבקש מרשות המים לפטור אותה כליל מביצוע מלאכות כלשהן באזור מזרח ירושלים בכלל ובשכונות נושא העתירה בפרט.

ה. אומדן בנוגע להיקפי הבניה הבלתי חוקית

19. כזכור בהודעות שהוגשו עד כה הדגישו המשיבות את הסיבות לבעיה נושא העתירה ולרבות ההיקפים החריגים של הבניה הבלתי חוקית בשכונות נושא העתירה (ראה בין היתר סעי' 23 להודעת המשיבה מיום 22.09.14).

20. מאחר ואין כמו מראה עיניים, ערכה לאחרונה המשיבה בדיקה של ההיקפים האמורים בשכונות נושא העתירה על בסיס צילומי אוויר תלת ממדיים, באמצעות חברה המתמחה בכך. מהבדיקה עולה כי היקף הבניה הבלתי חוקית שהתווספה בשכונות נושא העתירה בין השנים 2009 ל-2014 עומד על כ- 288,000 מ"ר. מבחינה כספית, בהתייחס לתקופה האמורה, מדובר באובדן אגרות והיטלי פיתוח בהיקף של 38,000,000 ₪. יצוין שעל-פי הנתונים האמורים שה"כ השטח הבנוי בשכונות נושא העתירה הינו 1,495,000 מ"ר.

*** מצ"ב כנספח ב' 1 – טבלה המרכזת את כל תוספות הבניה הבלתי חוקיות משנת 2009 – 2012 בהתייחסות לבניה חדשה ולתוספות בניה על גבי מבנים קיימים.

*** מצ"ב כנספח ב' 2 - טבלה המרכזת את כל תוספות הבניה הבלתי חוקיות משנת 2012 – 2014 בהתייחסות לבניה חדשה ולתוספות בניה על גבי מבנים קיימים.

*** מצ"ב כנספח ב' 3 – ב' 6 – דוגמאות ספציפיות הממחישות את היקפי הבניה הבלתי חוקית בשכונות נושא העתירה.

** מצ"ב כנספח ב' 7 – תעריפי אגרות והיטלי פיתוח (מים וביוב).

21. יצוין כי עפ"י נתוני "המכון לחקר ירושלים" כפי שאלה הובאו במאמר בשם "על נתוניך ירושלים 2014" – הרי שגודל משפחה ממוצעת בשכונות מזרח העיר ירושלים ("משק בית") עומד על 5.8 נפשות - כאשר נתוני הילודה בשכונות נושא העתירה עומדים על 35.8 לידות לאלף נפשות (בהשוואה ל 24.6 לידות לאלף נפש בכלל המגזר הערבי במזרח העיר ירושלים) כך שהממוצע בשכונות נושא העתירה גדול יותר (32% יותר!). זאת ועוד, גודל יחידת דיור ממוצעת בשכונות נושא העתירה הינו כ- 100 מ"ר. נוכח כל האמור כאן הרי ש- 80,000 נפש

להיקף הבניה הכולל הני"ל, הינו אומדן סביר (על הצד הנמוך) לגדול האוכלוסייה המתגוררת כיום בשכונות נושא העתירה.

ו. סיכום

22. כיום עשרה חודשים לאחר הגשת העתירה, קיימת הסכמה של כולם בנוגע לבעיה, לסיבות לבעיה, לכך שיש לשדרג באופן מידי את התשתיות בשכונות האמורות. זאת ועוד, כאמור לעיל, כולם מסכימים שאין זה מתפקידה של המשיבה לממן את השדרוג הדרוש, זאת כאשר ממילא אין בידה את התקציב הדרוש לשדרוג ואת התנאים הביטחוניים לביצועו.

23. בהודעת העדכון מיום 22.09.14 הגדירה המשיבה 1 את היקף העבודות שלדעתה יש לבצע בשטח לצורך מתן מענה חלקי לבעיה.

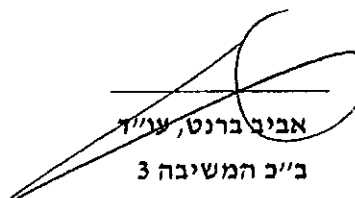
24. המשיבה תחזור פעם נוספת על בקשותיה, כפי שאלה באו לידי בתגובתה לעתירה ובהודעות העדכון שהוגשו עד-כה ביטוי ולפיה בית המשפט הנכבד מתבקש:

א. להורות למשיבים הנוספים ו/או למי מהם, להסדיר לאלתר, בתאום עם גורמי הביטחון, את האפשרות לבצע עבודות אחזקה והקמה של תשתיות, כמו-גם הגנה על תשתיות, בשכונות נושא העתירה;

ב. להורות למשיבים 1 ו-2, להסדיר לאלתר, מימון בהיקף הנדרש עבור פיתוח ושדרוג תשתיות המים והביוב באזורים נושא העתירה;

ג. להורות למשיבים 1 ו/או 2, לשפות את המשיבה בגין השקעותיה עד-כה במים המסופקים לשכונות נושא העתירה כמו-גם בעלות עבודות אחזקת התשתיות שבוצעו עד-כה באזורים אלה.

ד. להורות לעותרים לשאת בתשלומים בגין המים שנצרכו ועודם נצרכים על-ידם, זאת בהתאם להודאתם הפורמלית, לפיה הם צורכים מים, בכתב העתירה.

אביב ברנט, ע"ד
ב"ב המשיבה 3